

SACRALE NEURO- MODULATIE

INHOUD

01	Inleiding	4
02	Sacrale neuromodulatie	5
03	Interstim-therapiesysteem	6
04	Voor wie?	7
05	Voordelen van de behandeling	8
06	Terugbetaling	8
07	De ingreep	9
08	Testfase of proefbehandeling	10
09	Definitieve implantatie	15
10	Veiligheid & risico's	19
11	Voorzorgsmaatregelen	20
12	Veelgestelde vragen	22
13	Contact	23

01 INLEIDING

U hebt in overleg met uw arts besloten om een sacrale neurostimulator te laten implanteren. Ons team van artsen en verpleegkundigen heeft in de loop van de jaren veel ervaring opgebouwd met deze ingreep en staat voor u klaar om u gedurende de hele behandeling te begeleiden.

Sacrale neuromodulatie, bekend onder de naam Interstim™-therapie van Medtronic, is een minimaal invasieve en veilige chirurgische procedure die een oplossing kan bieden voor blaas- en/of darmklachten. Klachten die niet onder controle te krijgen zijn met geneesmiddelen, bekkenbodemoefeningen of levensstijlaanpassingen.

In deze brochure krijgt u meer informatie over de behandeling, de ingreep en de nazorg van sacrale neuromodulatie. Aarzel niet om uw behandelend arts of gespecialiseerd verpleegkundige aan te spreken als u nog vragen hebt.

02 SACRALE NEUROMODULATIE

Sacrale neuromodulatie (SNM), ook wel SNM-therapie of sacrale zenuwstimulatie genoemd, is een behandeling die zowel problemen met de blaas als problemen met de darmen aanpakt.

De sacrale zenuwen lopen door het heiligbeen (sacrum) in de lage onderrug en zorgen voor de normale werking van onder meer de blaas, de darmen en de bijbehorende (sluit)spieren. Ze zenden informatie vanuit deze organen en spieren naar de hersenen en omgekeerd.

Wanneer de communicatie tussen de hersenen en de zenuwbanen verstoord is of verkeerde zenuwsignalen vanuit de organen en spieren worden doorgestuurd, kunnen er problemen ontstaan bij het plassen, stoelgang maken of bij de werking van de bekkenbodemspieren.

SNM-therapie werkt in op deze verstoorde signalen en kan zo bijdragen tot het herstel van de normale zenuwactiviteit.

Sacrale neuromodulatie betekent letterlijk het aanpassen of moduleren van de zenuwsignalen rond het sacrum.

---

03 THERAPIESYSTEEM

Sacrale neuromodulatie wordt toegepast met behulp van het InterStim®-therapiesysteem van Medtronic.

Het systeem bestaat uit drie delen:

Neurostimulator of batterij

De neurostimulator of batterij lijkt sterk op een pacemaker en wordt net onder de huid geïmplantieerd in de linker- of rechterbil.

Geleidingsdraad of elektrode

De dunne geleidingsdraad of elektrode wordt dieper in de onderrug geplaatst en loopt vanaf de sacrale zenuwen naar de batterij.

Afstandsbediening

Met de afstandsbediening kan het systeem aan- en uitgezet worden en de sterkte van de stimulatie aangepast worden.

De batterij stuurt zwakke elektrische impulsen via de elektrode naar de sacrale zenuw. Deze continue, lichte elektrische stimulatie verbetert de communicatie tussen het zenuwstelsel en de betrokken organen waardoor de hinderlijke symptomen verlicht of verholpen kunnen worden.

04 VOOR WIE?

Sacrale neuromodulatie is een behandelingsoptie voor patiënten die een of meerdere van de onderstaande klachten niet meer onder controle krijgen met levensstijlaanpassingen, bekkenbodempkinesiotherapie, medicatie of neurostimulatie aan de enkel (PTNS).

Problemen met de blaascontrole

- ▲ Vaak en/of dringend moeten plassen: u hebt een overactieve blaas met of zonder urineverlies.
- ▲ Moeite met plassen of niet volledig kunnen leegplassen.
- ▲ Niet spontaan kunnen plassen. U moet sonderen om te plassen.

Problemen met de darmcontrole

- ▲ Verlies van stoelgang.

Let op! Elke patiënt is anders en niet iedereen is evenveel gebaat bij deze behandeling. Een proefbehandeling of testfase zal moeten uitwijzen of sacrale neuromodulatie een gunstig effect heeft op uw klachten. In overleg met de arts wordt na de testfase bepaald of u in aanmerking komt voor de implantatie van een definitieve neurostimulator.

---

05 VOORDELEN VAN DE BEHANDELING

SNM-therapie is een minimaal invasieve, veilige en omkeerbare behandeling die op elk moment kan stopgezet worden.

We starten met een proefbehandeling om na te gaan of de therapie bij u werkt of niet. Als de therapie aanslaat, zijn de resultaten meestal blijvend en vergroot dit aanzienlijk uw levenskwaliteit.

De behandeling geneest niet, maar bestrijdt wel de symptomen. Bij uitschakeling van de neurostimulator komen de symptomen dan ook terug zoals voorheen.

06 TERUGBETALING

Sacrale neuromodulatie is in Europa sinds 1994 erkend voor de behandeling van de eerder vermelde klachten. Als na de proefbehandeling uit de plas- of stoelgangsdagboeken blijkt dat de klachten verbeteren met SNM-therapie, betaalt het ziekenfonds de behandeling volledig terug voor patiënten vanaf 16 jaar.

Voor stoelgangverlies is er geen automatische terugbetaling.

Na een positieve proefbehandeling wordt uw dossier ingediend bij het RIZIV. Het duurt gemiddeld 2 tot 3 maanden voor we de goedkeuring van het RIZIV krijgen.

SNM-therapie kan ook een oplossing bieden voor chronische constipatie en pijnklachten in de regio van het kleine bekken zoals pijn in de blaas, een pijnlijke bekkenbodem en pijn aan de genitaliën of de anus. Ook seksuele functiestoornissen, zoals pijn tijdens het vrijen of problemen met opwinding, kunnen verbeteren met sacrale neuromodulatie. Voor deze indicaties wordt de behandeling niet terugbetaald.

Een correct en volledig ingevuld dagboek is cruciaal voor de terugbetaling van de behandeling.

---

07 DE INGREEP

De ingreep verloopt in twee fasen:

- ▲ De testfase of de proefbehandeling: tijdens deze fase wordt een elektrode onderhuids langs de sacrale zenuwen geplaatst en bevindt de neurostimulator zich buiten het lichaam.
- ▲ De definitieve implantatiefase: tijdens deze fase wordt de definitieve neurostimulator onder de huid in het weefsel in de linker- of rechterbil geplaatst en verbonden met de elektrode.

Indien na de proefbehandeling uit de plas- of stoelgangsdagboeken blijkt dat de klachten verbeteren met SNM-therapie, wordt de neurostimulator definitief geïmplanteerd.

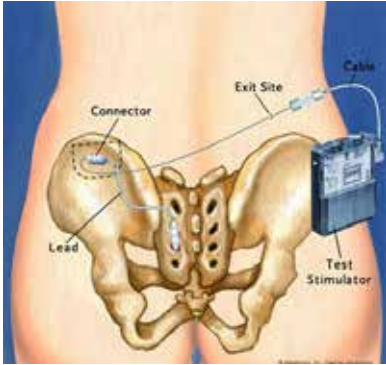
Het implanteren van de neurostimulator en de elektrode gebeurt in het Chirurgisch dagziekenhuis. We bellen u de dag voor de ingreep om het uur van opname door te geven. De meeste patiënten mogen de dag van de ingreep opnieuw naar huis. In sommige gevallen is een opname van enkele dagen nodig. De arts zal dat op voorhand met u bespreken.

Na de ingreep mag u niet zelf met de auto rijden.

08 TESTFASE OF PROEFBEHANDELING

Tijdens de proefbehandeling meten we of de neurostimulator een effect heeft op uw klachten. Deze proefperiode duurt meestal één tot vier weken, waarin u net zoals vóór de behandeling, een plas- en stoelgangdagboek moet invullen. Alleen zo kan de arts het effect van de behandeling evalueren.

Verloop van de operatie

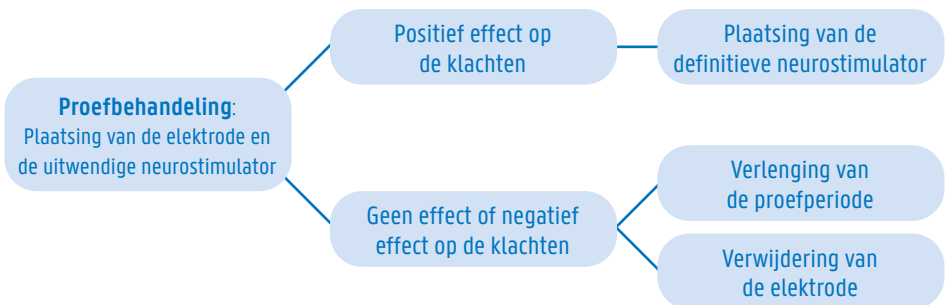

De ingreep duurt ongeveer 1 uur en u wordt hiervoor onder volledige narcose gebracht. De arts schuift via een kleine snede in het midden van de onderrug een elektrode tot in de buurt van de sacrale zenuwen. Met radiografische beelden wordt de correcte positie van de elektrode bepaald.

Vervolgens maakt de arts een tweede snede bovenaan in de linker- of rechterbil. Daar wordt onder het vetweefsel een kleine plaats vrijgemaakt voor de toekomstige definitieve batterij.

Dan wordt een derde kleine snede gemaakt aan de andere zijde van de rug waarlangs de connectiedraad naar buiten loopt die verbonden is met de inwendige elektrode. Na de ingreep wordt de uitwendige neurostimulator op de connectiedraad aangesloten.

Schematisch weergegeven:

Na de ingreep

Na de ingreep komt de gespecialiseerde verpleegkundige of arts de neurostimulator instellen. U zal gevraagd worden om de plaats van stimulatie aan te duiden en aan te geven wanneer en waar u de stimulatie voelt.

De stimulatie

De behandeling heeft meestal na enkele dagen effect.

Elke patiënt kan de stimulatie op een andere manier ervaren. De meeste mensen omschrijven het als een licht 'trekkend', tintelend of tikkend gevoel rond de vagina, balzak of anus. Dit gevoel mag nooit hinderlijk of pijnlijk zijn. Na een tijdje zal de stimulatie niet meer of minder voelbaar zijn. Dat is normaal en wil niet zeggen dat de stimulator niet meer werkt of uitgeschakeld is. Wanneer u niets meer voelt en uw klachten verder afnemen mag u de instelling laten staan.

Het testsysteem

Het systeem bestaat uit twee delen:

De ENS

De uitwendige witte batterij of externe neurostimulator (ENS)

De ENS stuurt de stimulatiepulsus door de elektrode. U kunt de ENS langs uw lichaam dragen in een riem. Als ze ontkoppeld raakt van de draad, kunt u de ENS gewoon weer aansluiten. Met een druk op de zwarte knop in het midden wordt het apparaat weer geactiveerd en gaat er een groen lampje knipperen.

Het groene lampje knippert enkel wanneer de ENS verbinding maakt met de afstandsbediening, dat wil zeggen bij aan- en uitschakelen en de intensiteit van de stroom aanpassen. Voor de rest van de tijd is het lampje uit.

De ENS bevat 2 nieuwe AAAA-batterijen wanneer u naar huis gaat. Die zouden de volledige testfase moeten meegaan.

Als u een waarschuwing krijgt dat de batterijen van uw ENS leeg raken, mag u ze zelf vervangen. Het programma blijft ongewijzigd, maar de intensiteit van stimulatie keert terug naar 0. Vergeet dan niet de intensiteit terug te verhogen naar het niveau dat voor u werkt.

De afstandsbediening

De afstandsbediening

De afstandsbediening is via bluetooth draadloos verbonden met de ENS. U kunt op elk moment de ENS aan- en uitschakelen en de intensiteit van de stroom aanpassen.

Oplader

Met de witte oplader kunt u de afstandsbediening opladen.

Gebruik van de afstandsbediening

- Om de afstandsbediening te activeren, duwt u op knop op de zijkant van het apparaat. Er verschijnt een vergrendelknop. Vergrendel het scherm door naar links of rechts te vegen. U komt nu op het beginscherm terecht.

Applicatie voor de patiënt:

'Mijn therapie'

Batterijniveau van de afstandsbediening

Aan-/uitknop

Een pagina terug

Terug naar het App-scherm

- ▲ Bij het openen van 'Mijn therapie' komt u meteen in het stimulatieprogramma terecht dat de arts of de verpleegkundige instelde.
- ▲ De stroom kunt u verhogen of verlagen met de pijltjes volgens het effect op uw klachten.

- ▲ Met het pijltje onderaan schakelt u via een schuifbeweging uw neurostimulator aan (ON – vegen naar rechts) of uit (OFF – vegen naar links). Let op dat u de neurostimulator niet per ongeluk uitschakelt. U hoeft de neurostimulator niet uit te zetten tijdens het ontlasten of het plassen. Hij mag dag en nacht blijven aanstaan.
- ▲ Onderaan ziet u 'Programma 1' staan. Tijdens de proefbehandeling stellen we maar één programma in. Hier hoeft u dus geen rekening mee te houden.

De stimulatie aanpassen

- ▲ Als u merkt dat de behandeling weinig effect heeft op uw klachten, mag u de stimulatie hoger zetten. Bij plasklachten zou u na twee à drie dagen effect moeten ondervinden, tenzij u lijdt aan urineretentie. Dan kan het langer duren. Bij stoelgangklachten wordt het maximale effect ten vroegste na een week bereikt.
- ▲ Probeer u bij het beoordelen van de therapie zoveel mogelijk te concentreren op uw symptomen en niet op de cijfers op uw afstandsbediening of de stimulatie die u wel of niet voelt. Enkel een verbetering van uw klachten telt.
- ▲ Als u de stimulatie niet meer voelt maar wel nog een verbetering van uw symptomen dan is er geen reden om de stimulatie aan te passen. Uw lichaam raakt gewend aan de continue stroomimpulsen zodat het mogelijk is dat u de stimulatie na een tijdje niet meer voelt. Dit betekent niet dat de stimulatie niet meer werkt.
- ▲ Als de stimulatie pijnlijk of hinderlijk is, kunt u de intensiteit verlagen.

Plas- en stoelgangdagboek

We vragen u om een plas- en stoelgangdagboek bij te houden, net als voor de ingreep. Dat is een vereiste voor de terugbetaling van de sacrale neurostimulator.

- ▲ Het plasdagboek houdt u drie dagen bij. Dit hoeven geen drie opeenvolgende dagen te zijn. Vul het ook in als u geen uitgesproken plasklachten hebt.
- ▲ Het stoelgangdagboek moet u één tot drie weken lang dagelijks bijhouden. Ook als u geen stoelgangklachten hebt, willen we toch uw stoelgangpatroon nagaan om uw bekkenbodempuncties te evalueren.

Voelt u pijn in de blaas-en/of bekkenbodempuncties, noteer dat dan in uw dagboek. Uw gespecialiseerd verpleegkundige zal u meer uitleg geven over het invullen van de dagboeken.

Vervolgafpraak

Op basis van de plas- en stoelgangdagboeken die u invulde, beslist de arts of u in aanmerking komt voor een definitieve neurostimulator. Als uw klachten niet verbeterden tijdens de proefperiode wordt de elektrode verwijderd.

Een correct en volledig ingevuld dagboek is cruciaal voor de terugbetaling van de behandeling.

---

09 DEFINITIEVE IMPLANTATIE

Na een succesvolle proefbehandeling krijgt u de definitieve batterij of inwendige neurostimulator (INS) ingeplant.

Dit gebeurt onder algemene verdoving in het Chirurgisch dagziekenhuis.

Verloop van de implantatie

De chirurg herneemt de snede van de vorige ingreep. De definitieve batterij wordt onderhuids bovenaan de bil ingebracht en verbonden aan de reeds ingeplante elektrode. De neurostimulator wordt net onder de broeksriem geplaatst, zodat u hem amper voelt zitten. Dit is voor de meeste mensen de meest comfortabele en esthetische plaats. De ingreep duurt doorgaans een uur.

Na de ingreep

Zodra u goed wakker bent, komt de arts of gespecialiseerd verpleegkundige langs om bijkomende uitleg te geven en het gepaste programma in te stellen. We trachten om uw neurostimulator zo in te stellen dat u hetzelfde gevoel ervaart als tijdens de proefbehandeling. Toch is het mogelijk dat u het gevoel niet op exact dezelfde plaats ervaart als voorheen.

De stimulatie mag nooit pijnlijk zijn, niet tijdens het programmeren en ook thuis niet. Voelt u toch hinderlijke stimulatie of pijn, probeer de intensiteit dan te verlagen. Neem contact op als de hinderlijke stimulatie of pijn blijft of als u andere ongemakken hebt.

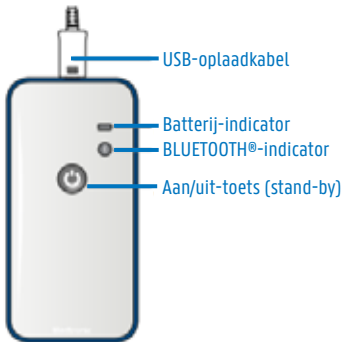
Programmatie

Het bedieningssysteem bestaat uit twee delen: een afstandsbediening en een communicator. Na het programmeren krijgt u beide mee naar huis.

De communicator

De communicator werkt als een draadloze verbinding tussen de app op de afstandsbediening en de geïmplanteerde neurostimulator. De neurostimulator kan alleen via de communicator met de app communiceren.

Overzicht van de communicator

De communicator beschikt over een aan/uittoets en een USB-opladepoort. Het batterij-indicatorlampje geeft aan wanneer de batterij bijna leeg is (geel), wordt opgeladen (oranje) en volledig opgeladen is (groen). Het BLUETOOTH®-indicatorlampje (blauw) geeft aan of de communicator is verbonden met de handset.

Het apparaat inschakelen

Stap 1

Druk op de aan/uit-toets totdat het blauwe lampje gaat knipperen.

Stap 2

Tijdens een therapieessie houdt u de communicator vóór uw geïmplanteerde neurostimulator, niet meer dan 4 cm verwijderd van het lichaam.

Verbinden met de afstandsbediening

Stap 3

Schakel de afstandsbediening aan. Die werkt hetzelfde als de afstandsbediening die u tijdens de proeffase kreeg.

Wanneer u verbinding hebt met de afstandsbediening, kunt u de stimulatie hoger of lager zetten, aan- of uitschakelen of wisselen van programma. Net als tijdens de proeffase moet u de stimulatie verhogen op basis van het effect op uw klachten en niet op basis van wat u voelt.

Het apparaat uitschakelen

Aan/uit-toets

Druk minimaal 3 seconden op de aan/uit-toets totdat de lampjes doven.

Let op: De communicator schakelt na 3 minuten uit als er geen verbinding met de handset is.

Stap 4

Na de therapieessie schakelt u de communicator en afstandsbediening weer uit.

Het apparaat opladen

Batterij-indicator (geel)

De batterij-indicator kleurt geel als de batterij bijna leeg is.

Tijdens het opladen maakt de communicator geen verbinding met de geïmplanteerde neurostimulator.

Let wel! De communicator moet geregeld opgeladen worden. Doe dit minstens 1 maal per maand. Als u dat niet doet, gaat de communicator kapot.

USB-oplaadkabel

Batterij-indicator (oranje)

Steek de USB-oplaadkabel in de oplaadpoort van de communicator.

Sluit de netvoedingsadapter aan het andere uiteinde aan op een stopcontact.

De batterij-indicator kleurt oranje als de batterij wordt opgeladen.

Een groen batterij-indicatorlampje betekent dat de communicator volledig opgeladen en gebruiksklaar is.

Lege batterij

De neurostimulator bevat een batterij die de stimulatie levert. Deze batterij heeft een gemiddelde levensduur van zo'n 10 jaar. Na enkele jaren zal u merken dat de stimulatie verandert of dat uw klachten terugkomen. Op de afstandsbediening verschijnt een waarschuwing als de batterij van de neurostimulator bijna leeg is.

Neem tijdig contact op met uw behandelende arts of de gespecialiseerde verpleegkundige om de levensduur van de batterij te laten controleren. Als de batterij leeg is, plannen we een nieuwe korte ingreep onder algemene verdoving om de batterij te vervangen.

Vervolgafspraak

We plannen nog enkele controleafspraken:

- ▲ Eén maand na de operatie
- ▲ Drie maanden na de operatie
- ▲ Eén jaar na de operatie

Nadien is één keer per jaar een controle bij uw behandelde arts of gespecialiseerd verpleegkundige voldoende.

In geval van vragen en/of problemen kan u terecht bij de gespecialiseerd verpleegkundige voor een tussentijdse controle.

10 VEILIGHEID & RISICO'S

Klinisch-wetenschappelijk onderzoek heeft aangetoond dat de zwakke elektrische pulsen veilig zijn en het zenuwstelsel niet beschadigen. Ook de onderdelen van het systeem zijn veilig.

De meest voorkomende bijwerkingen zijn:

- ▲ Pijn op de plaats waar de neurostimulator werd ingeplant.
- ▲ Wegvallen van de stimulatie, onregelmatige of onaangename stimulatie door het verschuiven van de elektrode of om een andere reden.
- ▲ Stimulatie op de verkeerde plaats door een verschoven elektrode.

Ernstige bijwerkingen komen minder vaak voor, maar zijn wel mogelijk:

- ▲ Risico's verbonden aan de chirurgische procedure: zwelling, bloeding of infectie.
- ▲ Risico's verbonden aan de algemene anesthesie/verdooving.
- ▲ In zeldzame gevallen kan een onjuiste plaatsing van de geleidingsdraad leiden tot een ruggenmergletsel.
- ▲ De neurostimulator kan stukgaan, spontaan of door een slag of stoot.

11 VOORZORGSMATREGELEN

Medische ingrepen en toestellen

Let op!

Waarschuw altijd uw arts dat u een neurostimulator hebt vóór u een medisch onderzoek, chirurgische ingreep of een behandeling ondergaat.
U krijgt daarvoor een identificatiebewijs.

Volgende medische ingrepen kunnen een negatieve invloed hebben op u en uw neurostimulator:

- ▲ Hartdefibrillatie
- ▲ Vergruizing van nierstenen (lithotripsie)
- ▲ Bestralingsbehandelingen die boven de neurostimulator plaatsvinden
- ▲ Heelkundige ingreep met radiofrequentie, microgolfablatie of diathermie

Volgende medische toestellen kunnen verstoord worden door uw neurostimulator:

- ▲ Elektrocardiogram (EKG)
- ▲ Holtermonitor
- ▲ Elektro-encefalogram (EEG)
- ▲ Implanteerbare hartmonitor
- ▲ Apparatuur voor echografisch onderzoek

In bovenstaande gevallen kan de neurostimulator tijdelijk uitgeschakeld worden tijdens het onderzoek.

Een MRI-scan krijgen

In de toekomst is het misschien nodig dat u een MRI-scan (beeldvorming met magnetische resonantie) ondergaat om een diagnose te kunnen stellen. Als u een geïmplanteerde neurostimulator hebt, moet u voorzichtig zijn met MRI-scans.

Let op!

Afhankelijk van het type neurostimulatiesysteem dat u hebt, komt u in aanmerking voor een MRI-scan.
Waarschuw altijd uw behandelend arts en radioloog dat u een neurostimulator hebt.

Industriële apparaten

Industriële elektrische apparaten (bv. boogglasapparaten, inductieovens) en hoogspanningsleidingen kunnen leiden tot storingen in uw neurostimulator als u te dicht in de buurt komt. Dit komt zeer zelden voor. Spreek met uw arts als u in de omgeving van dergelijke apparatuur werkt.

Huishoudtoestellen

De meeste huishoudtoestellen en mobiele telefoons hebben geen invloed op uw stimulator. Alleen apparaten met permanente magneten zoals bepaalde luidsprekers, telefoons en deuren van koelkasten kunnen per ongeluk uw neurostimulator op 'uit' of 'aan' zetten als u er dicht bij komt. Dit komt echter zeer zelden voor.

Antidiefstal- en veiligheidssystemen

Screeningapparatuur of metaaldetectoren op luchthavens en antidiefstalpoortjes in winkels kunnen uw neurostimulator soms uitschakelen. Op zich kan dit geen kwaad aangezien de ingestelde stimulatieparameters ongewijzigd blijven. Op luchthavens moet u uw identificatiekaart voorleggen aan de security en wordt u toch aangeraden om uw stimulator uit te schakelen vóór u door de metaaldetector stapt. Vergeet die nadien niet terug in te schakelen als u voorbij de beveiliging bent.

12 VEELGESTELDE VRAGEN

Mag ik werken/sporten/seks hebben?

Tijdens de proefbehandeling en na de definitieve implantatie kan u uw normale dagdagelijkse activiteiten uitvoeren. Let wel op dat er geen tractie (druk) op de elektrode ontstaat. Zware lichamelijke inspanningen, bukken, strekken of zware voorwerpen tillen moet u gedurende 6 weken absoluut vermijden.

Bewegingen of sporten die hevige schokken veroorzaken bv. gevechtssporten, mountainbiken,... worden blijvend afgeraden of moeten op zijn minst met voorzichtigheid worden beoefend omdat er een waarschijnlijk risico bestaat op verplaatsing of breuk van de elektrode. Bij het duiken mag u niet dieper gaan dan 10 meter.

Neem bij twijfel altijd contact op met uw behandelend arts of de gespecialiseerd verpleegkundige.

Mag ik douchen, een bad nemen of zwemmen?

Tijdens de proefperiode mag u niet douchen of baden omdat de elektrode zou kunnen verschuiven of nat worden. Baden of zwemmen mag vanaf 10 dagen na de definitieve ingreep op voorwaarde dat de wonde goed genezen is.

Wat gebeurt er tijdens de zwangerschap?

Het is niet vastgesteld of een neurostimulator veilig is tijdens de zwangerschap. Als u denkt dat u zwanger bent, schakel de neurostimulator dan uit en contacteer uw behandelende arts.

13 CONTACT

Polikliniek Urologie (weekdagen van 8 tot 17 uur)

- ▲ Tel. 09 332 22 76
- ▲ poli.urologie@uzgent.be
- ▲ Ingang 71, route 710

Gespecialiseerd verpleegkundigen urologie

- ▲ Veerle Decalf
- ▲ Sofie Everaert
- ▲ Tel. 09 332 88 88
- ▲ verpleegkundigen.urologie@uzgent.be

Polikliniek BAS/Gastro-intestinale heekunde (weekdagen van 8 tot 17 uur)

- ▲ Tel. 09 332 95 00 of 09 332 95 01
- ▲ Ingang 12, route 1325

Gespecialiseerd verpleegkundige Gastro-intestinale heekunde

- ▲ Inge Vandenbroucke
- ▲ Tel. 09 332 94 92 (enkel op maandag en dinsdag)

Chirurgisch dagziekenhuis (weekdagen van 7 tot 19 uur)

- ▲ Tel. 09 332 53 84
- ▲ chir.dagziekenhuis@uzgent.be
- ▲ Ingang 56, route 560

In nood kunt u buiten de kantooruren (van 18 tot 7 uur) contact opnemen met de Spoedgevallen-dienst, met uw huisarts of de huisarts van wacht.

Poli Urologie

Ingang 71, route 710

T +32 (0)9 332 22 76

E poli.urologie@uzgent.be

www.uzgent.be/urologie

Poli BAS

Gastro-intestinale heekunde

Ingang 12, route 1325

T +32 (0)9 332 95 00 of T +32 (0)9 332 95 01

www.uzgent.be/gastro-intestinale-heelkunde

Deze brochure werd enkel ontwikkeld voor gebruik binnen het UZ Gent. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het UZ Gent.

Universitair Ziekenhuis Gent

C. Heymanslaan 10 | B 9000 Gent

T +32 (0)9 332 21 11 | E info@uzgent.be

www.uzgent.be

Volg ons op

